

”Vi bekämpar machokulturen”

**En kritisk diskursanalys av hur maskulinitet
konstrueras genom språkanvändningen i
podcasten *Mellan himmel och jord***

Av: Hanna Ek Lilja

Handledare: Anne Kaun
Södertörns högskola | Institutionen för kultur och lärande
Kandidatuppsats 15 hp
Medie- och kommunikationsvetenskap | Höstterminen 2019

Abstract

Titel: ”Vi bekämpar machokulturen” – En kritisk diskursanalys av hur maskulinitet konstrueras genom språkanvändningen i podcasten *Mellan himmel och jord*

Termin: Hösttermin 2019

Författare: Hanna Ek Lilja

Handledare: Anne Kaun

Denna studie undersöker hur podcastformatet kan reproducera eller utmana samhällsnormer genom sitt innehåll, och på vilka sätt medieformatet möjliggör eller begränsar detta. Som ett sätt att göra detta undersöks podcasten *Mellan himmel och jord* med syftet att se hur maskulinitet konstrueras och om, och i så fall hur, rådande maskulinitetsnormer kommer till uttryck. Vidare sätter studien maskulinitetskonstruktionerna i relation till genusmaktsordningen i stort. Det teoretiska ramverket utgörs av genusteori, maskulinitetsteori samt kritisk diskursanalys. Det sistnämnda är även den analysmetod som används i studien.

Resultatet visar att podcastformatet främst möjliggör att maskulinitet kan konstrueras språkligt, då studien har resulterat i följande fyra teman: *Män vs. kvinnor*, *Inget är viktigare än karriären*, *Guys support guys* och *Den nya maskuliniteten*, där de tre förstnämnda påvisar koppling till rådande maskulinitetsnormer och ett beförstärkt av genusmaktsordningen. Det särskilt viktigaste maskulinitetsidealet som framställs i podcasten är kravet på en framgångsrik karriär. Däremot utmanar de maskulinitetsidealen på flera plan, vilket temat *Den nya maskuliniteten* åskådliggör. Främst görs det genom anspråket att bekämpa machokulturen.

Slutligen har studien resulterat i ett förslag till utvidgande av maskulinitetsteorin och ytterligare en maskulinitetstyp föreslås, en *avvisande* maskulinitet.

Nyckelord: podcast, kritisk diskursanalys, maskulinitetsteori, genusteori, genusmaktsordning

Förord

Något som är viktigt att ha i åtanke vid läsningen av denna uppsats är att den endast tar upp två kön och genus: det kvinnliga/feminina och det manliga/maskulina. Alla de människor och kroppar som inte placeras inom denna strikta dikotomi kommer därför, tyvärr, inte tas hänsyn till. Med det sagt är jag medveten om att det finns såväl genusöverskridande identiteter som det finns icke-genusspecifika identiteter. Det har aldrig varit min mening att exkludera någon, men omfånget på uppsatsen har inte tillåtit alla genusediteter att få den plats de förtjänar.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1. Bakgrund	2
2. Forskningsöversikt	3
2.1. Podcastformatet	3
2.2. Maskulinitet i medierna.....	3
2.3. Studiens bidrag	5
3. Syfte och frågeställningar	5
4. Teoretiskt ramverk	6
4.1. Genusteori	6
4.2. Maskulinitetsteori.....	7
4.3. Kritisk diskursanalys som teori	8
4.4. Maktbegreppet.....	9
5. Material och metod	10
5.1. Urval och avgränsningar	10
5.2. Material	10
5.3. Tillvägagångssätt.....	11
5.4. Kritisk diskursanalys som metod	12
5.5. Metoddiskussion.....	14
6. Analys	14
6.1. Män vs. kvinnor.....	15
6.2. Inget är viktigare än karriären	19
6.3. Guys support guys	22
6.4. Den nya maskuliniteten	25
7. Slutsatser och diskussion	28
8. Referenser	30

1. Inledning

”Vi bekämpar machokulturen”, utbrister Jonas Fagerström i ett avsnitt av podcasten *Mellan himmel och jord* (Radioplay 2018, 22 november). Hans poddkollegor Lucas Simonsson och Carl Déman håller med. De är tre män som bekämpar machokulturen. Men vad innebär machokulturen? Och vilka konsekvenser får den i vår vardag? Den språkliga definitionen av begreppet *macho*, och det sammanlänkade begreppet *machokulturen*, är ”man som överskattar eller överdriver sin manlighet och visar en nedlåtande attityd mot kvinnor” (Svenska Ord 2009). Men det kan även översättas till de olika föreställningarna och förväntningarna på hur en man ska vara, se ut och bete sig som finns. Varje samhälle präglas nämligen av en *hegemonisk maskulinitet*, vilket inte beskriver den normativa mannen i sig utan snarare är det ideal alla män inom ett samhälle strävar efter (Connell 2005, s. 77). I det västerländska samhället och kulturen kännetecknas den hegemoniska maskuliniteten av bland annat vithet, heterosexualitet, en framgångsrik karriär, virilitet, att vara en god familjefar, att vara aktiv och besitta en atletisk kropp (Ganetz 2015, s. 140). Även machokulturen kan sägas genomsyra den hegemoniska maskuliniteten. Och på motsvarande sätt finns det föreställningar om hur en kvinna ska vara, och samhället präglas av en hegemonisk femininitet som på många sätt liknar den hegemoniska maskuliniteten. Det vill säga att aspekter såsom vithet, heterosexualitet, att vara ung och vacker utmärker den. Den största skillnaden mellan de olika genushegemonierna är dock att den hegemoniska femininiteten endast kan vara överlägsen underordnade femininiteter. Den hegemoniska maskuliniteten står alltid överst, men även underordnade maskulinitetstyper är i stort alltid överlägsna all typ av femininitet (Schippers 2007, s. 88). Genom att sätta förväntningarna på de olika könen i relation till varandra kan således maktbalansen mellan dem åskådliggöras.

Medier har en stor roll i hur dessa hegemoniska maskuliniteter/femininiteter dels konstrueras, men även hur de distribueras och tillåts leva vidare. Människor, och hela samhället i stort, påverkas och formas av den bild medierna förmedlar. Således både förstärker och speglar de ledande medierna samhällets övergripande diskurs (Fagerström & Nilson 2008, s. 38). Därför är det relevant att se hur medier framställer dessa hegemoniska ideal, med särskild vikt vid det dominerande maskulina idealet. En central del i tidigare forskning om hur maskulinitet har konstruerats i medierna är synen på den fysiska manliga kroppen (Connell 2005, s. 56), och mycket av den forskning som handlar om hur maskulinitet konstrueras, representeras och reproduceras i medierna har gjorts på visuella eller multimodala medier såsom film och tv (se t.ex. Cohan & Hark 1993; MacKinnon 2003; Moss 2012; Ganetz 2015). Vad händer då om

bilden av den fysiska kroppen försvinner? Kan maskulinitet verkligen konstrueras på samma sätt ifall den fysiska, manliga kroppen exkluderas från det material som studeras? Kan den hegemoniska maskuliniteten ändå åskådliggöras? I så fall, hur?

Ett av de medier som ökar i popularitet allra mest i det svenska samhället är podcasten. Sedan 2015 har lyssnandet på podcasts nästan dubblats, och idag lyssnar nästan 55 procent av den svenska befolkningen på podcasts (Svenskarna och Internet 2019, s. 141). I podcasten försvinner den fysiska kroppen, och därför ämnar denna studie undersöka hur maskulinitetsideal kan komma till uttryck i ett sådant medieformat. Som ett sätt att undersöka detta görs en kritisk diskursanalys av podcasten *Mellan himmel och jord*. Podcasten är i skrivande stund den näst största i Sverige (Poddindex 2019a), och den drivs av tre män med anspråket att bekämpa machokulturen. Därför är det relevant att se till hur de konstruerar maskulinitet i sin podcast, om den hegemoniska maskuliniteten kommer till uttryck och i så fall på vilka sätt, huruvida den normativa maktbalansen mellan kvinnor och män, och mellan olika män, upprätthålls samt, framförallt, vad i podcastformatet som möjliggör eller begränsar detta.

1.1. Bakgrund

Podcasten *Mellan himmel och jord* drivs av humortrion JLC som består av Jonas Fagerström, Lucas Simonsson och Carl Déman (Acast u.å.). Gruppen bildades 2016 genom deras gemensamma Youtube-kanal som idag har över 630 000 prenumeranter (Youtube u.å.). Enligt årets Maktbarometer är gruppen fjärde mäktigast på Youtube (Medieakademien 2019). Individuellt är de även stora på andra sociala medier såsom Facebook och Instagram. Och sedan sommaren 2018 driver de podcasten *Mellan himmel och jord* tillsammans. De släpper ett avsnitt i veckan där de pratar om det mesta, men ämnen såsom sex, relationer, karriär och vänskap är vanligt förekommande (Acast u.å.). Podcasten produceras sedan maj 2019 av Acast (Frick 2019), och i september 2019 tilldelades de priset för *Årets podd 2019* (Dagens Media 2019). I slutet av 2019 är podcasten Sveriges näst största podcast, med runt 140 000 till 150 000 unika lyssningar varje vecka (Poddindex 2019a). Endast Sveriges Radio-produktionen *P3 Dokumentär* är större (Poddindex 2019b).

2. Forskningsöversikt

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning i ämnet. Forskningsöversikten är indelad i de två led denna uppsats bygger på; podcastformatet samt maskulinitet i medier överlag.

2.1. Podcastformatet

Podcastformatet är tämligen outforskad inom medievetenskapen vilket kanske kan förstås genom att podcasten har, sedan dess uppkomst, liknats vid radion. Längre troddes det att den linjära radion skulle dö ut till förmån för podcasten, och därmed skulle den tidigare radioforskningen kunna översättas till podcastforskning. Men än har radioformatet inte dött ut, utan de två formaten verkar fortfarande sida vid sida. Istället har forskning påvisat hur podcasten har utvecklat sina självdefinierade kulturella, ljudmässiga och tekniska egenskaper som snarare kan distanseras från radion (Berry 2015, s. 173; Berry 2018, s. 29). Således bör även podcastforskning distanseras från radioforskning.

Därmed har ett nytt forskningsområde skapats, var det som sagt än så länge finns ganska få bidrag. Men bland den forskning som har gjorts har fokus legat på producenterna eller publiken. Exempelvis har studier fokuserat på de produktionstekniska villkoren bakom podcasten och hur podcasten har kunnat användas som en berättarkanal (se t.ex. Heise 2014; Berry 2015; Berry 2018). Ett annat fokusområde inom podcastforskningen har varit hur podcasts används inom lärande och undervisning (se t.ex. Golderman & Connolly 2007; Bolden & Nahachewsky 2015). När det kommer till publikforskning har studier fokuserat på vilka individer som lyssnar på podcasts, hur dessa individer lyssnar och vilka motiv som ligger bakom lyssnandet (se t.ex. Bottomley 2015; Boling & Hull 2018; Sharon & John 2019).

2.2. Maskulinitet i medierna

Maskulinitetsforskningen tar avstamp i genusvetenskapen, med syftet att kritiskt studera relationen mellan genus, maskulinitet och makt. Maskulinitetsstudier bidrar till att påvisa hur makt används och fördelas, samt att uppmärksamma olika sätt att göra maskulinitet på (Herz & Johansson 2011, s. 8–9). För att sätta maskulinitetsstudier i en medievetenskaplig kontext behöver en först och främst förstå varför medieforskningen började intressera sig för maskulinitetskonstruktioner över huvud taget. Det går att härleda till framförallt en specifik publikation (se t.ex. Cohan & Hark 1993, s. 1; MacKinnon 2003, s. 28), nämligen den feministiska film-

teoretikern Laura Mulveys *Visual Pleasure and Narrative Cinema* (1975). Hon myntade begreppet ”the male gaze”, vilket kortfattat innebär att kvinnan representerar en roll som endast är till för att tillfredsställa den manliga blicken (Mulvey 1975, s. 10).

Och som en reaktion mot hur kritisk filmforskning i allmänhet, och Mulveys publikation i synnerhet, fokuserat på representation av kvinnor och femininitet utvecklades således maskulinitetsforskningen. I antologin *Screening the Male* behandlas olika forskares syn på representationen av maskulinitet i Hollywoodfilmer (Cohan & Hark 1993, s. 1), med syftet att påvisa hur den manliga kroppen är en social konstruktion. Genom att en tidigare inte studerat hur mannen porträtteras och representeras i film har mannen, den manliga kroppen och maskuliniteten setts som någonting fast. Och då forskning om hur kvinnan porträtterats har påvisat en könsmaktsasymmetri där mannen alltid är överlägsen kvinnan har denna obalans mellan könen setts som något universellt och obestridligt. Något samtliga forskare i antologin har gemensamt är att de ställer de frågor som tidigare endast ställts om femininitet, även om maskulinitet. Framförallt har forskningen berört den manliga kroppen, eftersom den betecknar exempelvis etnicitet, klass och generationsskillnader (Cohan & Hark 1993, s. 2–3).

Forskningen visar att även människans kroppar blir tittade på i film, tv och reklam. Men det finns två väsentliga skillnader mot hur kvinnokroppen blir betraktad. Först och främst saknar bilder av den avklädda, manliga kroppen det sexuella anförandet (Moss 2012, s. 15), dessutom är mannens avklädda kropp logisk utifrån narrativet. När en man tar av sig tröjan och visar upp sin nakna, vältränade kropp kan det till exempel bero på att han tidigare har blivit skadad, och därmed är det logiskt att han tar av sig tröjan för att se efter såret. Kvinnans avklädda kropp är däremot ologisk, den bara finns där, för att tillfredsställa en manlig blick. Dessutom tillskrivs mannen hegemoniska egenskaper, vilket gör att hans kropp blir mer än just bara en kropp (MacKinnon 2003, s. 29). Manskroppen har en avgörande roll i konstruktionen av maskulinitet, då den är så uppenbart där. Forskning har påvisat hur manskroppen är en del av en social praktik, vilket kan illustreras genom exempelvis användandet av steroider och styrkelyftning för att förstärka det maskulina idealet (MacKinnon 2003, s. 5; Moss 2012, s. 135–136).

Förutom kroppen har blicken varit en central del i maskulinitetsforskning, kanske även det som en motreaktion till Mulveys publikation. I bilder som föreställer män, och vars förmodade publik består av män, riktar sällan den avbildade mannen blicken mot kameran. Det kan bero

på att det kan tolkas som en homoerotisk handling eller invit till åskådaren, och det heterosexuella idealet är så starkt att en vill undvika det. En annan anledning kan vara att det maskulina idealet består av en *aktiv* man, och därmed tillåts mannen göra saker på bilden istället för att endast stå rakt upp och ner och titta in i kameran (Hirdman 2002, s. 255).

2.3. Studiens bidrag

I de båda leden återfinns områden som är mindre utforskade än andra, och således går det att identifiera vissa forskningsluckor. Den kritiska podcastforskningen är än så länge ganska o mogen med få bidrag, då forskare på fältet snarare har fokuserat på det produktionstekniska, hur podcasts kan användas i lärande- och utbildningssyfte och på publikens mottagande. Denna studies bidrag är således just det *kritiska perspektivet* på innehållet i podcasts. Podcasten är ett medieformat som tillåter att medierade samtal konstrueras utifrån programledarnas egna villkor. Utifrån det ämnar studien åskådliggöra hur normer i samhället kan utmanas eller reproduceras i ett sådant ”fritt” medieformat. Medievetenskaplig maskulinitetsforskning har i sin tur främst fokuserat på visuella eller multimodala medieformat där den fysiska manskroppen har fått stå i fokus. Denna studie *exkluderar den kroppsliga aspekten* ur sitt material vilket gör att forskningen får en ny riktning, vilket ses som studiens viktigaste bidrag på fältet. Givetvis kommer studien inte fylla lyckorna, men studien kan och bör ses som ett initierande till att utforska dessa områden. Och kanske framförallt som ett första steg till att integrera de båda områdena.

3. Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur podcastformatet möjliggör eller begränsar att samhällsnormer kommer till uttryck. Mer specifikt är syftet att undersöka hur podcasten *Mellan himmel och jord* konstruerar maskulinitet, och vidare analysera huruvida podcasten utmanar eller reproducerar den hegemoniska maskulinitetsnormen. Studien söker således svar på hur maskulinitet kan konstrueras när den fysiska, manliga kroppen exkluderas från det material som studeras genom just podcastformatet. Till sist ämnar studien sätta maskulinitetskonstruktionen i relation till genusmaksordningen i stort. Studien utgår från nedan frågeställningar.

- Hur positionerar programledarna sig själva, som män, i relation till kvinnor? Och hur positionerar de män i relation till andra män?
- På vilka sätt begränsar eller möjliggör podcastformatet att maskulinitetsnormer kommer till uttryck?

4. Teoretiskt ramverk

I detta avsnitt presenteras de teoretiska ramverk studien förhåller sig till: genusteori samt maskulinitetsteori. Vidare bygger studien på kritisk diskursanalys, vilket även är den typ av metod som används vid analysen. I detta avsnitt presenteras den bakomliggande teorin, för att i nästa avsnitt utmytna i den analysmodell som används.

4.1. Genusteori

Genusteorin bygger på uppfattningen om att människor inte föds som antingen en kvinna eller en man, utan en människas kön – eller genus – är socialt, kulturellt och historiskt konstruerat. Genusteori lägger således vikt vid relationer, och betonar att kvinnor och män blir just kvinnor och män i relation till det samhälle och den kultur de lever i. Det belyser de sociala villkoren som formar olika människors möjligheter, som influerar deras handlingsmönster och som kanske framförallt skapar förväntningar på hur kvinnor och män ”ska vara” (Hirdman 2004, s. 50; Fagerström & Nilson 2008, s. 7). För att tydliggöra att genus handlar om just något konstruerat, och inget som finns inneboende hos en människa, använder genusteorin sig av begreppen maskulinitet/femininitet istället för manligt/kvinnligt. De senare begreppen kan uppfattas som något självklart, med andra ord innebär att uttrycka något som ”typiskt kvinnligt” att det skulle sitta i det biologiska könet. Men en människas egenskaper, intressen och beteenden är inlärd, och därmed socialt och kulturellt konstruerade. Att pojkar blir fostrade på ett sätt och uppmuntrade till att bli exempelvis starka, aktiva och initiativtagande, medan flickor ofta blir fostrade på motsatt sätt, är ingen tillfällighet. Detta förhållande är nämligen grundläggande för samhällets genusmaktsordning, där män är överordnade kvinnor (Fagerström & Nilson 2008, s. 7). Att applicera genusperspektivet i medieforskningen kan således belysa hur genusmaktsordningen kommer till uttryck i mediala sammanhang. Ett exempel är studier på vem som får komma till tals i medierna och vilken roll hen tilldelas, vilket bidrar till att åskådliggöra hur en grupp, kvinnor, osynliggörs till förmån för en annan grupp, män. Och att osynliggöra innebär att frånta någon makt (Jarlbro 2006, s. 8). Genusteorin bidrar således även till kunskap om hur *makt* fördelas mellan olika genus.

Vidare bygger genussystemet på två primära logiker, där den första är dikotomin mellan kvinnor och män. De ska hållas isär och inte beblandas. Den andra logiken är hierarkin, där mannen ses som norm. Mannen utgör således ”standardmänniskan” medan kvinnan blir det avvikande som skiljer de olika könen/genusen åt (Hirdman 2004, s. 51). Dessa kan utvecklas till ett

genuskontrakt mellan könen. Kontraktet verkar i tre nivåer; i det individuella, i det sociala och i det kulturella; och inom dessa nivåer återfinns konkreta föreställningar kring vad som är feminint och vad som är maskulint. Till exempel hur kvinnor och män ska vara mot varandra i sociala sammanhang, hur kvinnor och män ska prata och vilka ord de får använda, vilka kläder som är tillåtna att bäras av vem, hur långt håret får vara och så vidare. Ett tydligt exempel på vad genuskontraktet styr är kvinnans respektive mannens position i hemmet och familjen. Kvinnan ska vara hemma och ta hand om barnen, medan mannen ska försörja henne (Hirdman 2001, s. 85; 90). Vidare ska kontraktet inte förstås som något som förhandlats fram i samförstånd, utan det dominerade könet – mannen – har tillåtits definiera det. Genom att tala om genuskontraktet får vi således ett redskap för att beskriva och förstå vilka gränser kvinnor behöver hålla sig inom, och vi tvingas sätta relationen mellan det feminina och maskulina i centrum för denna förståelse (Hirdman 2004, s. 54). För mannen innebär genuskontraktet krav på att exempelvis försörja kvinnan, vara en ledare, ta hand om de praktiska ärendena med huset, bilen och ekonomin och så vidare. Dessa krav och villkor gör i förlängningen att han riskerar att bli en förtryckare, med eller emot sin egen vilja (Hirdman 2001, s. 93). I denna studie står det maskulina i fokus, men genusteori bidrar med förståelse kring att det maskulina inte kan finnas om det inte sätts i relation till det feminina.

4.2. Maskulinitetsteori

Begreppet *maskulinitet* bygger, vilket nämntes i föregående avsnitt, på uppdelningen mellan biologiskt och socialt ”kön”. Det vill säga uppdelningen mellan kön och genus. Maskulinitetsteori kan således placeras in under genusteori, eftersom den utgår från att mannens genus är socialt, kulturellt och historiskt konstruerat (Fagerström & Nilson 2008, s. 7). Det märks främst genom uppfattningen om att det inte finns endast en maskulinitet. Flera olika maskuliniteter existerar med andra ord samtidigt, men vissa är mer dominerande än andra. Den enskilt rådande styrande maskuliniteten i ett visst samhälle vid en viss tidpunkt kallas för *hegemonisk maskulinitet*. Denna ska inte ses som den normativa mannen utan snarare som ett ideal alla män inom ett samhälle strävar efter att uppnå och som alla män därmed relaterar till. Vidare bidrar hegemonisk maskulinitet till förståelsen om att män som grupp är överordnade kvinnor (Connell 2005, s. 77). Den hegemoniska maskuliniteten kännetecknas idag, i den västerländska kulturen, av bland annat vithet, heterosexualitet, en framgångsrik karriär, att vara en god familjefar och att besitta en atletisk kropp (Ganetz 2015, s. 140).

Förutom den hegemoniska maskuliniteten finns som sagt andra typer av maskuliniteter i ett samhälle. Till att börja med finns *delaktig maskulinitet* vilket tilldelas de män som delar hegemonins ideal utan att kunna leva upp till dem fullt ut. Men genom att männen eftersträvar hegemonin är de fortfarande delaktiga i att den hegemoniska maskuliniteten tillåts reproduceras och leva vidare. De delaktiga männen kan i viss mån bygga mindre allianser med kvinnor, men får samtidigt ta del av patriarkala fördelar och bidrar därmed till att upprätthålla genusmaktordningen. Sedan finns *underordnad maskulinitet* vilket innebär att det finns grupper om män som är underordnade andra grupper om män. De underordnade ses fortfarande som män, fast de är inte fulländade. Exempelvis placeras vita homosexuella män in här, eller vita män med mer ”feminina” drag. Även män som bygger starka allianser med kvinnor placeras här, då det ses som ett hot eller svek mot den hegemoniska maskuliniteten. Dessa män tillåts dock fortfarande vara med i genusordningen. Till sist finns *marginaliserad maskulinitet* vilket är de män som står utanför genusordningen och därmed inte tilldelas någon makt. Här placeras, i det västerländska samhället, svarta män. Svart maskulinitet har kommit att förknippas med farliga, våldsamma män vilket därmed bidrar till att stärka det vita idealet (Connell 2005, s. 76–81).

De olika maskulinitetstyperna har ingen betydelse i sig själva, utan får mening först i relation till varandra och till olika typer av femininitet. Hegemonisk maskulinitetsteori bidrar således till att både relationen mellan olika män, och relationen mellan män och kvinnor, uppmärksammas på samma gång. Vidare bidrar teorin till att påvisa hur maskulinitet inte ska ses som någonting statiskt, utan snarare som någonting som förändras över tid och beroende på kontext (Connell 2005).

4.3. Kritisk diskursanalys som teori

Begreppet diskurs kan ha olika betydelser beroende på vem som definierar det, men en gemensam grund är ”att en diskurs är *ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller ett utsnitt av världen)*” (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 7). Med andra ord rymmer begreppet idén om att språket är strukturerat i olika mönster vilka människor sedan agerar utefter, och diskursanalys är således ett sätt att analysera dessa mönster. Något som är gemensamt för all diskursanalys är att *språket* spelar en viktig roll, då en människas tillträde till verkligheten alltid går genom just språket. Med hjälp av språket representeras verkligheten, och det handlar inte om speglingar av en redan existerande verklighet. Representationerna *skapar* verkligheten. Med

detta sagt förnekar en inte den fysiska världens existens, men den kan bara få sin betydelse genom diskurs (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 15; 42; 104).

Denna studie utgår från *kritisk* diskursanalys, närmare bestämt från Norman Faircloughs (2010) analysmetod och teori. Han intresserar sig explicit för relationen mellan språk och makt, vilket den kritiska diskursanalysen kan bidra till att åskådliggöra. Något som är centralt i hans teori är att han ser diskurs som *social praktik* som både konstituerar den sociala världen, och samtidigt blir konstituerad av andra sociala praktiker. Diskurs står således i ett dialektalt förhållande mellan olika sociala nivåer (Fairclough 2010, s. 2; 4). Vidare ser han på makt som en förhandlingsprocess där målet är att det ska råda konsensus. En viss diskursordning anses då som den dominerande, och därmed tilldelas den ordningen *hegemonisk* makt under den specifika tidsperioden (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 80). Fairclough (2010, s. 8) betecknar hur dessa diskursiva makt- och dominansförhållanden upprätthålls i samhället hjälp av begreppet *ideologi*, mer specifikt pratar han om ideologiska effekter. Med det avser han att de diskursiva praktikerna bidrar till att skapa och reproducera maktobalanser mellan olika dikotomier såsom etniska minoriteter kontra majoriteter, kvinnor kontra män och underklass kontra överklass. Det främsta syftet med att göra en kritisk diskursanalys, och därmed blottlägga dessa maktobalanser, är att bistå den förtryckte (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 69–70; 76). Dessa maktförhållande är som sagt förhandlade och kan därmed förändras över tid, och han menar då att en kritisk diskursanalys kan bidra till att de förändras. Vidare har han en *pluralistisk* ideologisynt, med utgångspunkten att det sociala samhället inte styrs av en enda total ideologi, utan att flera ideologier kan samverka och konkurrera på samma gång (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 23).

4.4. Maktbegreppet

Något som är centralt i samtliga teoretiska perspektiv är frågan om makt, vad det är och vem som besitter den. Inom genusteori genom utvecklandet och användandet av begreppen genuskontraktet och genusmaktsordningen. I maskulinitetsteorin är diskussionen kring hegemonisk maskulinitet i relation till femininitet och övriga maskulinitetstyper central. Och inom diskursanalysen används begreppen ideologi, hegemoni och makt explicit. Således ska frågan om makt ses som central även i denna studie. Undersökningen ämnar avtäckta maktförhållanden både mellan kvinnor och män, och mellan olika män, genom att studera hur betydelser konstrueras genom språkanvändningen i podcasten.

5. Material och metod

Denna studie utgörs av en kvalitativ textanalys av tre avsnitt av podcasten *Mellan himmel och jord*. I detta avsnitt beskrivs de tre utvalda avsnitten i relation till varför och på vilka grunder de har valts ut. Den explicita analysmodellen presenteras även närmare här, och avslutningsvis diskuteras metodens för- och nackdelar.

5.1. Urval och avgränsningar

Varför just denna podcast valts ut som studieobjekt kan förklaras utifrån fyra aspekter. Först och främst spelar podcastens räckvidd roll. Det är Sveriges i dagsläget näst största podcast, och det finns således ett stort antal personer den kan tänkas påverka. Podcasten är inte heller kopplad till något sändningstillstånd och har således inga riktlinjer att förhålla sig till, vilket är särskilt intressant då programledarna tillåts konstruera maskuliniteten helt utifrån sina egna tankar, åsikter och värderingar. Vidare är de tre stycken som driver podcasten, vilket då utgör en grupp. Maskulinitet präglas av en stark vi-känsla, och kan sägas skapas i just grupper om män. Det finns homosociala koder som de flesta män känner till och agerar efter, och just dessa kod-element ligger till grund för hypermaskulina sammanhang, det vill säga för machokulturen (Hirdman 2008, s. 107). Till sist är de tre programledarna män, vilket ska ses som den absolut viktigaste faktorn till att just denna podcast valts ut. Studien ämnar se hur män konstruerar maskulinitet i ett sammanhang där de tillåts verka på sina egna villkor.

Det faktiska materialet har valts ut genom ett strategiskt urval som explicit koncentreras till studiens syfte. Urvalet gjordes genom att samtliga avsnitt som hade släppts när studien inleddes (71 stycken) lyssnades igenom och återkommande teman och ämnen antecknades, vilket påvisade att ämnen såsom sex, relationer, karriär och vänskap är vanligt förekommande. Dessutom antecknades sådant som skulle kunna vara relevant för studiens syfte. Urvalet landade till sist i att utgå från tre avsnitt som främst är intressanta med hänsyn till uppsatsens syfte, men inom dessa avsnitt återfinns ämnen som är representativa för den specifika podcasten i stort. Från de tre avsnitten är endast de sekvenser som är mest relevanta analyserat, vilket således innebär att materialet säger någonting om maskulinitet och/eller machokulturen.

5.2. Material

Studiens empiri utgörs av följande tre avsnitt: *Jonas ska bli pappa*, *Den internationella mandagen* samt *Nu får det vara nog*.

Jonas ska bli pappa, avsnitt 18, handlar precis som titeln indikerar om att Jonas och hans flickvän ska bli föräldrar. Avsnittets stomme utgörs av frågor om föräldraskapet som Lucas och Carl har formulerat och ställer till Jonas. De själva kallar det för ”pappa-kunskaper” och behandlar allt från när barnet ska få sin första mobiltelefon till vad en ska göra när ens tonåring har druckit för mycket alkohol (Radioplay 2018, 1 november). *Den internationella mandagen*, avsnitt 21, inleds med att de manifesterar att de ”bekämpar machokulturen” (Radioplay 2018, 22 november) och vidare präglas avsnittet hur de pratar om olika situationer de varit med om där machokulturen har varit närvarande och hur de agerat i dessa situationer. I avsnitt 38, *Nu får det vara nog*, diskuterar de två uppmärksammade dokumentärer där personer berättar att de har blivit utsatta för sexuella övergrepp och sexuellt våld av kända, manliga, världsartister (Radioplay 2019, 28 mars).

5.3. Tillvägagångssätt

Det utvalda materialet transkriberas för att få ett mer lätthanterligt material som dessutom är mer anpassad efter den analysmodell som används i studien. Därtill är det skrivna enklare än ljud att analysera och framförallt att gå tillbaka i. Transkriberingen ses även som ett första steg i analysen, då den ger upphov till möjligheten att identifiera övergripande teman. Sammanlagt grundas studien i 93 minuter och 55 sekunder transkriberat material.

Det system för transkribering som används är utvecklat av Gail Jefferson (1985; 2004), men har förenklats för att uppfylla studiens syfte. Systemet förekommer ofta vid konversationsanalyser och är således relevant för denna studie som undersöker hur maskulinitetsnormer kan framträda genom just konversationer. De symboler som har tagits med från Jeffersons ursprungliga system in i den här studien presenteras och förklaras närmare nedan.

Symbol	Exempel	Betydelse
?	Maskulinitet?	Frågande intonation
!	Maskulinitet!	Utropande intonation
-	Masku-	Avbrutet ord eller mening
” ”	”Jag är manlig”	Förställning av rösten – härmar sig själv eller någon annan
( )	(skratt) / (ironi)	Ändrad tonhöjd eller betoning av ord, meningar eller ljud

Figur 1. Transkriptionssymboler.

Transkriberingen görs ordagrant, men i analysdelen är de utvalda citateten delvis korrigerade från talspråk till skriftspråk. Detta med hänsyn till studieobjekten. Korrigeringarna görs i så liten utsträckning som möjligt för att bibehålla personernas egna ord och uttryck, således är syftet med justeringarna enbart att göra citaten grammatiskt korrekta. Vem som säger vad i den transkriberade texten hänvisas till J för Jonas Fagerström, L för Lucas Simonsson samt C för Carl Déman.

5.4. Kritisk diskursanalys som metod

Något all kritisk diskursanalys har gemensamt är tanken om diskurs som *social praktik* – det vill säga att diskursen konstituerar den sociala världen, samtidigt som diskursen blir konstituerad av andra sociala praktiker. Det hör ihop med synen på, och tron om, att *förändring* i den verkliga världen kan ske genom att en studerar och analyserar olika diskurser (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 67; 80; Fairclough 2010, s. 13). Men *hur* en ska analysera diskurser finns det inget egentligt svar på, utan olika metoder och discipliner kan integreras med varandra. Det gemensamma för kritisk diskursanalys är således inte vilken metod som används, utan att all forskning sker utifrån ett kritiskt *perspektiv* (van Dijk 2015, s. 466). Men det finns några explicita metoder som har utformats för att genomföra analysen, varav en är Faircloughs tredimensionella modell.

Den tredimensionella modellen utgår från att en text alltid verkar i tre olika nivåer, och att en således behöver göra en uppdelning mellan dessa i analysprocessen: *texten*, *den diskursiva praktiken* och *den sociala praktiken*. I analysen av texten ser en till textens specifika egenskaper, vilket i denna studie kommer att göras med hjälp av några särskilda metodologiska begrepp som presenteras nedan. Den diskursiva praktiken fokuserar på hur textförfattaren förhåller sig till redan etablerade diskurser, och även hur mottagaren till texten använder sig av dessa när hen tolkar texten. Med andra ord är texten och den diskursiva praktiken sammankopplade, men de ska trots det hållas åtskilda i den analytiska processen. Den sociala praktiken innebär att mottagaren ger texten mening i relation till det sociala sammanhang hen befinner sig i. Texten i sig och den sociala praktiken överbryggas med hjälp av den diskursiva praktiken. Det är genom att människor använder språk för att både skapa och ta del av texter, som texter både formar och blir formade av människors sociala praktiker (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 74–75; Fairclough 2010, s. 4).

De metodologiska begrepp som ligger till grund för studiens textspecifika analys är *ordkonnotationer*, *strukturella motsättningar*, *utelämnning* samt *modalitet*. Beroende på vilka ord som används och vilka konnotationer de bär på får en text olika innebörd. Inom diskursanalysen utgår en från att avsändaren gör medvetna ordval bland flera tänkbara alternativ, för att stärka sina egna motiv och avsikter (Machin & Mayr 2012, s. 51). I denna studie används verktyget för att undersöka vilka konnotationer programledarnas ordval bär på och hur de valda orden kan påverka deras konstruktion av maskulinitet. Vidare kan vilka ord som används även avslöja avsändarens inställning till ämnet, genom så kallade strukturella motsättningar. Exempel på strukturella motsättningar är begreppsparen ond kontra god eller bra kontra dålig. Genom att ett ord används tillskrivs det motsatta ordet per automatik en värdering eller egenskap (Machin & Mayr 2012, s. 39–40). Med hjälp av verktyget kan maktbalansen mellan kvinnor och män åskådliggöras, och programledarnas värderingar kan upptäckas. Och något som är minst lika intressant som att se på vad som faktiskt sägs, är att identifiera det som inte sägs. Det vill säga att något som mottagaren av texten förväntar sig ska finnas i texten utelämnas. Genom att studera vad som utelämnas kan en få syn på vilka maktstrukturer som råder (Machin & Mayr 2012, s. 137). I studien används verktyget för att urskilja om det som utelämnas följer rådande samhällsnormer.

Till sist används begreppet modalitet i analysen, vilket enligt Fairclough (1992; 2003, se Machin & Mayr 2012, s. 186) används för att urskilja de särskilda karaktärsdragen inom språket som avslöjar en människas personliga åsikt eller anförtroende till vad hen säger. Modaliteten kan undersökas utifrån tre underkategorier, varav den första är *epistemisk* modalitet. Det handlar om talarens bedömning av sanningen i ett uttalande. Ett exempel som påvisar skillnaden är huruvida en person säger ”det här är korrekt” mot att personen säger ”jag tror att det här är korrekt”. Den första meningen påvisar en hög säkerhet i att påståendet stämmer, medan den andra påvisar en lägre grad av säkerhet i påståendets sanningshalt. Den andra kategorin är *deontisk* modalitet vilken åskådliggör hur en person kan påverka andra människor eller händelser genom språket. Om någon säger ”studenten måste skriva uppsatsen” uttrycker hen ett större inflytande än om hen säger ”studenten kan välja att skriva uppsatsen”. Deontiska modaler handlar således om hur en påverkar andras övertygelser eller ageranden. Till sist finns den *dynamiska* modaliteten vilket relaterar till möjlighet och förmåga, men genom att en uttrycker sig med hjälp av ord såsom ”jag kan” eller ”jag vill” indikerar dessa en förmåga eller önskan att fullfölja något. Det handlar inte om ens bedömning av sanningshalten eller att en försöker påverka någon eller något. Den dynamiska modaliteten är således mer personlig och kan påvisa

en persons identitet (Machin & Mayr 2012, s. 187). I studien kan begreppet modalitet användas för att se hur säkra programledarna är i sina uttalanden och därmed kan budskapen de sänder ut värderas.

5.5. Metoddiskussion

Det finns för- och nackdelar med alla forskningsmetoder och det är av stor vikt att i sin roll som forskare vara medveten om vilka brister som finns och vilka svårigheter en potentiellt kan komma att ställas inför under arbetets gång. En svårighet med en kvalitativ textanalys, där en text tolkas, är att analytikern alltid har med sig sina kulturella och historiska erfarenheter in i analysarbetet. Detta kallas förförståelse och är något analytikern inte kan frigöra sig från helt (Østbye m.fl. 2004, s. 71). Författaren till denna uppsats är en ung, vit, heterosexuell kvinna vilket gör att jag befinner mig nära den hegemoniska femininiteten. Jag identifierar mig även som feminist vilket förmodligen genomsyrar hela uppsatsen, men det är framförallt viktigt att ha i beaktning när en senare läser analysen och tolkningen av texterna. En person med annan social och politisk position skulle kunna tolka texterna på andra sätt och därmed få andra resultat. Dessutom har jag lyssnat igenom samtliga podcastavsnitt vilket gör att jag har med mig tankar, idéer och kunskap om studieobjektet som går utanför det utvalda materialet. Även det kan påverka min tolkning. Till sist märks det i analysen att jag har förförståelse kring andra samtida texter som refereras – eller inte refereras – till, vilket kan argumenteras för går utanför studiens gränser. Jag anser dock att det är något positivt då det har hjälpt mig identifiera vissa centrala element i materialet. För att göra min tolkning trovärdig krävs det att jag motiverar och förklarar mina tolkningar väl utifrån textens faktiska sammansättning, vilket görs genom att löpande understödja och exemplifiera tolkningarna med hjälp av utdrag från transkriberingen.

6. Analys

Analysen är uppdelad utifrån fyra teman: *Män vs. kvinnor*, *Inget är viktigare än karriären*, *Guys support guys* och *Den nya maskuliniteten*, som har tagits fram genom det empiriska materialet med utgångspunkt i studiens teoretiska ramverk, då de explicit uttrycker någonting om maskulinitetsnormer och/eller genusmaktsordningen. Temana är således både empiridrivna och teoretiskt förankrade. Vidare analyseras dessa med hjälp av de metodologiska och teoretiska perspektiven. Med andra ord ligger fokus textuellt på *ordkonnotationer*, *strukturella motsättningar*, *utelämnning* samt *modalitet*. Löpande diskuteras hur maskulinitet konstrueras utifrån

genussystemet och de olika maskulinitetstyperna. För att exemplifiera används utdrag från transkriberingen.

6.1. Män vs. kvinnor

Temat syftar till hur männen uttrycker sig när de pratar om båda genusen; vilka roller och egenskaper de tillskriver kvinnor respektive män samt hur de positionerar sig själva som män i förhållande till kvinnor. I avsnittet *Jonas ska bli pappa* pratar de om ett barn som de inte vet könet på, då det ännu inte har fötts, och använder därför begreppsparen ”han eller hon”, ”honom eller henne” och ”son eller dotter” (Radioplay 2018, 1 november). Detta går i linje med genussystemets hierarkilogik där mannen är det normativa och därmed det som ska komma först (Hirdman 2004, s. 51), eftersom de genomgående sätter det maskulina pronomenet framför det feminina. Utifrån språkbruket är det därför möjligt att anta att de utgår från att mannen är det ledande och dominerande könet. Dessutom är en möjlig tolkning att de förutspår att Jonas ska få en son, vilket är en viktig tolkning inför vidare analys. Endast vid ett tillfälle återfinns det genusneutrala pronomenet *hen*, vilket annars hade varit ett enkelt sätt att undkomma hierarkisering av de två möjliga könen. Till följd av att pronomenet *hen* utelämnas, och de istället väljer att benämna barnet med ”han eller hon”, åskådliggörs maktbalansen mellan könen/genusen. De väljer att använda genusspecifika pronomen i en särskild ordning, istället för ett genusneutralt pronomen. Tilläggas ska att de ibland försöker göra det genusneutralt genom att benämna barnet med orden ”barnet” eller ”personen” (Radioplay 2018, 1 november). För att dra det ytterligare ett steg kan en diskutera varför de konsekvent utelämnar ordet ”hen”. Kanske för att det bär på konnotationer om att barnet ses som könlös, när de istället vill att barnet ska fostras efter sitt biologiska kön. De utelämnar således aspekter som kan synliggöra en acceptans för genusbegreppet och ett erkännande att en människas egenskaper och personligheter inte sitter i det biologiska könet utan snarare formas genom sociala, kulturella och historiska erfarenheter (Fagerström & Nilson 2008, s. 7). Att de utelämnar ordet ”hen” går även i linje med genussystemets dikotomilogik, där kvinnor och män ska hållas isär och inte beblandas (Hirdman 2004, s. 51). Ordet ”hen” tillåter de båda genusen att existera på lika villkor.

Temat i stort präglas av att genusmaksordningen åskådliggörs genom just denna typ av hierarkisering. I nedan exempel beskriver Lucas hur fem killar går fram till hans flickvän Frida på en nattklubb. De fem männen drar henne i håret och säger objektifierande saker såsom ”vad tight du är” till henne. Detta framgår dock sent i historien. Istället framhäver Lucas sin egen roll och

upplevelse i situationen, då han inleder med att berätta hur de fem männen skrattat åt honom. Mannens upplevelse av att ha blivit utskrattad tolkas således som viktigare än kvinnans upplevelse av att ha blivit objektifierad. Dessutom är Jonas reaktioner på berättelsen viktiga för tolkningen. Han säger saker som ”fyfan” och ”så JÄVLA sjukt” när Lucas berättar hur de fem männen blev provocerade av att han inte var tillräckligt snygg för Frida och att han blir utskrattad, vilket går att tolka att han blir upprörd över det. Men när Lucas berättar att de sagt till Frida att hon är ”tight” bortförklarar Jonas det som ”typiskt machokulturgrejen” (Radioplay 2018, 22 november), vilket kan tolkas som en förminskning av objektifieringen.

L: [...] Jag och Frida och några kompisar var ute på ett uteställe, vi var ute och festa helt enkelt och så skulle jag bara gå på toaletten, och sen när jag kommer ut står det fem killar runt Frida, så jag går fram till dem och håller om henne lite och sådär, ”hur går det här då?” liksom. Ni fattar.

J: Mm.

L: Tyckte det var lite konstigt, och då pekade de på mig ”är det han du är tillsammans med? Men skojar du eller?” och så börjar de skratta och ba ”nej fan!”.

J: Va?

L: Ja, så jävla sjukt.

J: Nej fyfan.

[...]

L: Vet du vad det sjukaste var? Det var att han sa ”du måste visa en tjejs respekt vet du” och så drog han henne i håret.

[...]

L: För de var provocerade av att jag inte var tillräckligt snygg för henne.

J: Aa det är så JÄVLA sjukt.

[...]

L: Vet du vad de sa till Frida, för övrigt?

C: Nej.

L: ”Vad tight du är”.

J: Ah men det där är så typiskt machokulturgrejen alltså.

(Radioplay 2018, 22 november)

Liknande hierarkisering återfinns i följande exempel. Något som är intressant här är att Jonas försöker vända på perspektivet och få Carl att se till hur hon, *kvinnan* som blev objektifierad och uttittad, upplevde det. Carl vänder dock tillbaka perspektivet så att det återigen hamnar på honom, *mannen*. Han gör det dessutom med en hög grad av modalitet då han *förklarar* varför

hon inte kan ha märkt något. Genom att han kan förklara det påvisas en hög säkerhet i att påståendet stämmer. Eftersom Carl i detta fall även tillåts få det sista ordet exkluderas Jonas reflektion om hur kvinnan måste ha känt sig i situationen, och således är en möjlig tolkning att de förnekar idén om att kvinnor blir objektifierade av män. Carl tillåts rikta uppmärksamheten till att män klär av kvinnor med blicken enbart för att provocera andra män, och således osynliggörs det faktum att kvinnor blir objektifierade av den manliga blicken (se t.ex. Mulvey 1975). Ytterligare ett steg i detta är att genom hur de pratar om sina (ex-)flickvänner – det vill säga att de utgår från sig själva, och ser sina flickvänner som attribut genom att exempelvis utgå från att andra män kollar på kvinnorna för att provocera männen – bidrar de själva till objektifiering av kvinnor. Samtidigt förminskar eller osynliggör de fenomenet, vilket blir en dubbelbestraffning mot kvinnorna. Även det kan eventuellt förklaras utifrån genuskontraktet då kraven och villkoren som medföljer kontraktet gör att mannen riskerar att bli en förtryckare, med eller emot sin egen vilja (Hirdman 2001, s. 93).

C: Jag var i Barcelona med mitt ex och vi stod vid ett övergångsställe, då spanar två spanjorer in henne på ett sätt du vet, det var som att de klädde av henne med blicken och jag stod bredvid och bara ”hejhej, här står jag, det är jag som är hennes pojkvän” liksom. Jag fanns inte liksom, det är så jävla konstigt.

J: Men tänk dig, det tycker ju du är helt sjukt konstigt men tänk då HENNE, hur hon reagerar, hon måste känt sig asså, fyfan!

C: Ja men jag tror inte hon märkte det då. Vi stod vid sidan av varandra så de stod bara och tittade, men det var som att de gjorde det för att provocera mig.

(Radioplay 2018, 22 november)

I avsnittet *Nu får det vara nog* diskuterar de två dokumentärer som uppmärksammades i början av 2019, nämligen *Leaving Neverland* och *Surviving R Kelly*. På vilka sätt de pratar om dessa två dokumentärer kommer att redogöras för längre fram i analysen. Inom detta tema är det istället relevant att se till vad de utelämnar i diskussionen om dokumentärerna. Under samma tidsperiod släpptes nämligen ytterligare en dokumentär, *Älska mig för den jag är*, som blev minst lika uppmärksam i både sociala och traditionella medier. Exempelvis gav den dokumentären upphov till ett inlägg av skådespelaren Alexander Karim, vilket nämns i podcasten; ”Jag såg faktiskt en artikel igår om [...] Alexander Karim. Han la ut ett grymt inlägg och skrev att han har fått nog nu, asså han har fått nog på alla, eh, snuskugubbar tror jag han skrev-” (Radioplay 2019, 28 mars). Som lyssnare förväntar jag mig att de ska nämna dokumentären *Älska mig för den jag är* i det här sammanhanget. Dels eftersom de

pratar om de andra två dokumentärerna och dels eftersom de nämner Karims inlägg. En möjlig tolkning av denna utelämning är att de inte anser den dokumentären vara lika viktig eller intressant. Och det väsentliga med denna tolkning är att de utelämnar en dokumentär som genom sitt språk tilldelar kvinnan agens. Dokumentären är berättad ur det kvinnliga offret och hennes anhörigas perspektiv och handlar således enbart om henne, medan den manliga förövaren inte är namngiven och det läggs inget fokus på honom. Genom utelämningen bidrar Jonas, Lucas och Carl till att återigen ta agensen ifrån henne, då ett sådant osynliggörande innebär ett fräntagande av makt (Jarlbro 2006, s. 8).

Till sist återfinns en tydlig förväntan på vilken position mannen har i ett föräldraskap. Genom de frågorna som Lucas och Carl formulerar och ställer till den blivande pappan, Jonas, framgår det vilka ämnen de anser att en pappa bör ha koll på. De frågar saker såsom ”Är det rimligt att ge en femåring en mobiltelefon?” och ”Ditt barn har tagit studenten [...] och har börjat jobba men bor hemma. Ska då barnet betala från början så fort den har fått jobb? Och hur mycket ska då barnet betala baserat på hyran?” (Radioplay 2018, 1 november). Frågorna är således av praktisk karaktär vilket är något som konnoteras till just maskulint och pappans roll i föräldraskapet (Hirdman 2001, s. 93).

Motsatsen är således vilken position kvinnan har i föräldraskapet. Nedan utdrag påvisar det då den fingerade situationen handlar om att ta hand om och stötta barnet. Jonas säger då utan att tveka att det är Malin, barnets mamma, som får hantera det. Senare resonerar han dock fram ett annat svar och möjlig lösning på situationen, men faktumet kvarstår att hans intuitiva känsla var att skicka Malin. Det påvisar en stark inneboende norm att när ett barn ska tas om hand är det mamman som ska göra det (Hirdman 2001, s. 85).

C: Ditt barn är minderårigt och du får ett samtal från ditt barns kompisar där de berättar att din son eller dotter är berusad och spyr, hur hanterar du situationen?

J: Skickar Malin, direkt!

C: Gör du det?

J: Ja, ja. ”Åk nu Malin”, säger jag.

(Radioplay 2018, 1 november)

Ett annat exempel är att kvinnan ses som den primära föräldern och är således den som skuldbeläggs när någonting händer med barnet, som i fallet med de övergrepp Michael Jackson ska ha utsatt unga pojkar för. Jonas uttrycker det: ”Och varför tillät mammorna det? Varför lät mammorna deras sjuårige son att sova med en 35-årig man liksom?” (Radioplay 2019, 28 mars).

6.2. Inget är viktigare än karriären

Temat påvisar hur de tre männen värdesätter karriären, både sina egna och andra mäns, högt. I nedan exempel spekulerar de kring varför en av pojkarna inte anmälde Michael Jackson. Hela diskussionen inleds med hög grad av modalitet då Jonas säger att ”Han har ju också varit med om det här” (Radioplay 2019, 28 mars). Ordet ”ju” är något som bär på hög modalitet då det förstärker det som sägs i relation till det, och därmed finns en tydlig övertygelse i påståendets sanningshalt. Sedan pendlar de ner lite i modaliteten genom uttryck såsom ”jag tror” och ”han ville väl inte” (Radioplay 2019, 28 mars). Det relevanta för tolkningen av denna passage handlar dock egentligen inte så mycket om modaliteten, utan snarare om utelämningen av andra alternativ. De tre männen ser karriären som den *enda* tänkbara förklaringen till varför pojken valde att inte anmäla.

J: [...] Han har ju också varit med om det här men han har inte berättat nånting.

L: Nej asså-

J: Han har ju inte velat säga nånting.

L: Jag tror, nej fan, det där är också känsligt, för han är också en profil.

J: Under tiden han, det här hände då, om det hände, då var ju han och spelade in *Ensam hemma* så han var ju på väg att bli någonting. Så han ville väl inte berätta någonting för att han inte ville förstöra för sig själv egentligen.

L: Nej.

C: För sin egen karriär ja.

J: För sin egen karriär.

(Radioplay 2019, 28 mars)

När Jonas ”pappa-kunskaper” testas handlar flera frågor om just jobb och karriär. I nedan exempel spekulerar Jonas i hur han hade agerat om hans barn inte får något jobb efter studenten och då hur länge hen hade fått bo hemma. Först och främst premierar han huruvida personen anstränger sig och lägger mycket kraft på att skaffa ett jobb. Då är det okej ändå, menar han.

Men ifall personen inte anstränger sig är det inte okej. Viktigt att ha i åtanke för den här analysen är, vilket presenterades under temat *Män vs. kvinnor*, att de genom sitt språkbruk påvisar att de utgår från att det blir en pojke. Det gör att uttalanden likt sådana här går att koppla till maskulinitetsidealet. En möjlig tolkning av detta är att det är viktigt för en man att ständigt syssla med någonting värdefullt, såsom att göra karriär, och att en man ska värderas utifrån sina prestationer. Gör han inte karriär just nu ska han åtminstone anstränga sig för att kunna göra det senare.

L: Ja precis, okej, men låt säga såhär då att barnet INTE har jobb och blir äldre och äldre, asså, när ska barnet flytta hemifrån då?

[...]

C: Ja men barnet har liksom bott hemma i ett år efter studenten, fortfarande inte skaffat ett jobb, anstränger sig inte värst mycket för att skaffa ett jobb-

J: Det är det där det beror på tror jag. Om personen lägger mycket kraft på att försöka skaffa jobb och försöker såhär om man vill och det inte går då för att det är svårt just nu med jobb och sådär. Då får man ju, då kan man ju inte göra så mycket. Men är det så att han eller hon bara ligger på soffan hemma och äter mat och fiser liksom, då måste man ju göra nåt och då får man ju säga det ”nu får vi ta tag i det här, antingen så skaffar du jobb eller så får du börja hjälpa till här hemma på något vänster” typ.

(Radioplay 2018, 1 november)

Lucas berättar att hans pappa var orolig för att han skulle bli en ”soffpotatis”, vilket är ett ord som bär på konnotationer om lathet. Denna tolkning av ordet förankras sedan genom att Lucas berättar hur han slutade träna och inte gjorde någonting. Att vara lat är motsatsen till det maskulina idealet om att vara aktiv (Ganetz 2015, s. 140). Att Lucas berättar att han framstod som lat kan således tolkas som en försvagning av hans egen maskulinitet. Denna tolkning förstärks i sin tur av att han berättar hur han var arbetslös, vilket återigen går emot den hegemoniska maskuliniteten som präglas av en framgångsrik karriär (Ganetz 2015, s. 140). Att ordet ”orolig” får beskriva pappans känsla och upplevelse skapar en strukturell motsättning. Det påvisar att motsatt känsla, det vill säga något i stil med ”lugn” eller ”balanserad”, endast kan uppnås när mannen är just aktiv och har ett arbete att gå till. Vidare avslutar Lucas med att säga ”sen fick jag ju jobb som tur var” (Radioplay 2018, 1 november), vilket då kan tolkas som att han fick ordning på sitt liv och framförallt sin maskulinitet. Han nämner dock bara arbetet, vilket påvisar att det är den viktigaste delen för maskuliniteten.

L: Farsan sa det ”jag var lite orolig att du skulle bli soffpotatis och bo hemma”, och jag minns ett tag när jag hade pluggat i Jönköping, flyttade hem till föräldrarna, var 19 och typ, jag beställde pizza, jag hade slutat träna, du vet jag spelade mycket ishockey, ja men jag gjorde ingenting, jag var arbetslös ett tag och farsan blev RIKTIGT orolig alltså, ”vad fan ska det bli av pojken?”, tänkte han. Och sen fick jag ju jobb som tur var, till slut.

(Radioplay 2018, 1 november)

Ett annat exempel som påvisar karriärens betydelse, är när Lucas och Carl frågar vad Jonas hade gjort om hans barn hade kommit hem och sagt att hen ska vara med i *Paradise Hotel*. Jonas svarar direkt att han hade satt stopp för det, med förklaringen att ”du sätter såna spår i din blivande karriär och du vet, du ska skriva på CV:t vad du har gjort under den här tiden, ah då var jag på Paradi-, ah nej det blir konstigt” (Radioplay 2018, 1 november). Hans enda motsättning till varför barnet inte ska vara med i programmet är således för att det förstör karriären.

Till sist frågar Carl ”hur kommer det bli med Youtube och podd och allt nu när du blir pappa?” (Radioplay 2018, 1 november), vilket kan tolkas som att han frågar huruvida Jonas kommer att ta ut pappaledighet. Något som är tydligt är att Jonas inte tänker ta paus från sitt arbete för att vara hemma med sitt barn. Poängteras ska dock att det inte framkommer hur hans flickvän gör. Därför går det inte att uttala sig kring de traditionella könsrollerna där mamman förväntas vara hemma och ta hand om barnen (Hirdman 2001, s. 85; 90). Kanske tar Jonas bebisens till stor del för att han har ett friare jobb, medan hon får arbeta? Det som dock framkommer är att han inte tänker ta ut ledighet för att vara hemma heltid med sitt barn och därmed heltid borta från jobbet. Hans arbete ska fortsätta som vanligt. Dock visar det på låg modalitet att han säger att han ”tror” att det är gammalmodigt tänkt, att han ”tror” att barnet kommer att ha det roligare på kontoret än hemma. Det kan således tolkas som att han är inte helt säker på huruvida det beslutet faktiskt är det bästa för barnet. Däremot påvisar han en hög modalitet genom uttrycket ”vi kommer fortsätta med podd och Youtube”, vilket således tolkas som att han helt säker på att ingenting kommer förändras karriärmässigt.

J: Nej men vi har tänkt lite såhär att, jag tror att det är väldigt gammalmodigt tänk att tänka att vi får ju anpassa oss efter barnet. Det är klart man ska göra det bästa för barnet men jag tror att det är lite mer modernt tänk att tänka att barnet får följa med. Vi sitter ju här på vårt kontor nu, lugnt och försiktigt, om barnet ligger här i barnvagn, det spelar väl ingen roll? Det är såhär, jag tror att barnet kommer

få vara med om mycket roligt och se mycket roligare saker än om man bara varit hemma och pappa-ledig liksom.

L: Ja, det blir helt fantastiskt! Det är ju en perfekt uppväxt, att hänga med oss Youtubers (skratt)

Alla: (skratt)

J: Nej, vi kommer fortsätta med podd och Youtube och allting så ingenting kommer förändras där.

(Radioplay 2018, 1 november)

6.3. Guys support guys

Temat speglar hur Jonas, Lucas och Carl håller andra män om ryggen. I exemplet när Lucas berättar om hur fem män behandlat honom – och Frida – presenteras en förklaring till varför männen betedde sig på det sättet. På så sätt kan det tolkas som att programledarna förmildrar vad de fem männen gjorde och hur de betedde sig. Förklaringen präglas av en hög modalitet där Jonas säger ”jag lovar dig” och ”då hade han garanterat inte varit sån”, och Lucas säger ”definitivt” (Radioplay 2018, 22 november). Den höga modaliteten gör att lyssnaren accepterar förklaringen och därmed förminskas det Frida och Lucas har blivit utsatta för. En möjlig tolkning av detta är att de inte ser att det är männens fel att de objektifierade Frida och skrattade åt Lucas, utan att det kan skyllas på en yttre faktor som männen inte kan rå för: nämligen grupptricket. Detta frånskriver männen det egna ansvaret för beteendet.

L: Det var en hemsk situation. Det är hemskt asså, och jag funderar där, det här med machokulturen, alla de grabbarna var säkert inte så.

J: Nej.

L: Det är ett jävla grupptrick.

C: Grupptricket ja.

L: Det märktes vem som var lite ledaren och de andra stod med och men du vet skratta och-

J: Jag lovar dig, träffar du en av de killarna-

L: Idag.

J: typ idag, eller bara själv, träffar du nån av de killarna själv så hade ju inte han-

L: Nej.

J: Säg att du hade gått ut och en kille pratar med Frida då hade han garanterat inte varit sån ”ööh” och dragit i håret på henne och sagt ”tight du är” och sådär, det är ju som du säger, det är förmodligen grupptrick som sätter in där.

L: Definitivt.

(Radioplay 2018, 22 november)

I exemplet där de pratar om Alexander Karims inlägg lyfter de honom och inlägget genom att benämna det som ”grymt” och ”starkt” (Radioplay 2019, 28 mars). Varför de hyllar honom hör ihop med temat *Inget är viktigare än karriären*, då han sätter just sin egen karriär på spel. Karriären är ju det särskilt viktigaste en man besitter, enligt den maskulinitet som representeras i podcasten. Däremot visar analysen att det är dåligt att offra sin karriär för att exempelvis ta ett sabbatsår efter studenten eller vara med i *Paradise Hotel*. Vad är det då som urskiljer Karims inlägg? Först och främst är det rimligt att återgå till det temat *Män vs. kvinnor* påvisar, nämligen att den dokumentär som gav upphov till inlägget aldrig nämns i podcasten. Den utelämnade dokumentären handlar om hur en *kvinnor* blivit utsatt för fysiskt och psykiskt våld av en man hon var i en relation med. Utelämnandet av dokumentären kan påvisa att programledarna utgår från att Karims inlägg handlar om hur män behandlar andra män illa, och inte hur män behandlar kvinnor illa. Därigenom kan en tolka det som att Jonas, Lucas och Carl ser machokulturen som något som främst drabbar män, då de pratar om machokulturen i relation till Karims inlägg. Och eftersom deras anspråk är att bekämpa machokulturen kan kanske Karims inlägg ses som ett viktigt bidrag till att kunna göra just det; bekämpa machokulturen; och därigenom framställer de det som kraftfullt att han offerar sin karriär.

J: Karriären kanske går åt helvete men nu får det vara nog, har han skrivit.

L: Mm.

C: Det är bra ju.

J: Aa det är bra.

C: Starkt.

(Radioplay 2019, 28 mars)

Framförallt Jonas påvisar ett misstroende mot männen som uttalar sig i dokumentären *Leaving Neverland*, genom att säga att det är fegt av dem att ta upp det efter Michael Jacksons död, och att han inte tror att de hade vågat berätta ifall Jackson fortfarande var vid liv. I det här fallet är modaliteten en viktig faktor. Det går att argumentera för att han visst tror på offren genom att han säger ”jag tror verkligen att det är sant” (Radioplay 2019, 28 mars). Det intressanta här är att han pendlar snabbt mellan olika epistemiska modaliteter då han ”tror” att det ”verkligen” är sant. Ordet ”tror” indikerar en osäker inställning till påståendet, samtidigt som ordet ”verkligen” istället indikerar en säker och övertygande inställning till påståendet. Går en dock djupare in i det säger han endast ”verkligen” flera gånger, utan att faktiskt förklara varför han verkligen tror att det är sant. Däremot förklarar han tydligt varför han tycker att det är dåligt att de tar upp

det nu. Genom att han endast kan förklara varför han tycker att det är fel och fegt av de att ta upp det nu, utan att kunna förklara varför han ändå tror på dem, gör att det blir rimligt att tolka det som att han försvarar Jackson och därmed misstror männen.

J: Hela den här dokumentären asså, det är både på gott och ont. Självklart är det bra att det kommer fram och sådär, men egentligen så skulle ju det här i så fall kommit fram när han var vid liv.

C: Jaa.

J: Så han kunde försvara sig om det nu är så att det inte är sant. Jag tror verkligen att det är sant för att det känns verkligen så, de känns verkligen-

C: Och att de inte vågade då liksom.

J: Att de inte vågade då, men ändå känns det lite, ah, på gränsen till fegt att dra upp det nu när han är död, för att han inte kan försvara sig. Nä jag vet inte, jag-

[...]

J: Det blir ju dubbelt. Asså på nåt sätt vill man ju ha fan bevis.

C: Tror ni de hade berättat det här om han fortfarande var vid liv? Att det hade kommit fram då till slut?

J: Nej, nej. Jag tror att det säkert hade kommit fram på nåt vänster men jag tror inte att de hade berättat det.

(Radioplay 2019, 28 mars)

Intressant är att offren i det här fallet är män. Vilket vi tidigare har sett underordnas kvinnor i jämförelse med män i podcasten. Något det här temat kan bidra till att åskådliggöra är att det även finns en hierarki inom maskuliniteten (Connell 2005, s. 76–81). Jackson kan nog, trots sitt afroamerikanska ursprung, klassas som nästintill hegemonisk maskulin. Han är framgångsrik, har mycket pengar, är en kär familjefar till sina barn och har en vit hudton. Visserligen finns det flera drag inom Jackson som gör att han inte klassas som hegemonisk maskulin, varav det främsta är de homoerotiska tecken han uppvisar genom det sexuella intresset för yngre pojkar (Ganetz 2015, s. 140). Men det går ändå att urskilja en distinktion mellan honom och offren. Lucas säger att ”det är ju ingen som vet hundra procent vad som är sant för många säger ju också att de har sett det som ett sätt att få pengar liksom” och ”det har gått rykten om att den här familjen som stämmer honom har haft det dåligt ställt” (Radioplay 2019, 28 mars) vilket indikerar att offren är lägre ställda ekonomiskt än Jackson. Temat *Inget är viktigare än karriären* belyser att just karriären är viktigt och att de premierar män som anstränger sig. Därmed

kan hans uttalanden tolkas som att han inte tycker att männens sätt att uppmärksamma övergreppen på är det rätta. Han tycker att det är en enkel, och feg, väg till att få pengar. Han tycker att en ska kämpa karriär- och därmed inkomstmässigt för att kunna ses som maskulin.

Till sist är det viktigt att poängtera att det främst är Jonas som har den inställningen till Jackson, medan Lucas och Carl har en högre tilltro till männen. Bland annat benämner de männen som just offer. Det är ett viktigt ord som konnoterar att de har blivit utsatta för någonting. Genom att de benämner dem som offer skapar en strukturell motsättning, och den motsatta parten tillskrivs per automatik en motsatt betydelse. I det här fallet innebär det att Jackson tillskrivs egenskapen som föröväre.

C: Jag tror att det är viktigt att man vågar, asså, vi säger mycket att "ah om det nu är sant". Man måste ju tro att det är sant.

J: Aa jag tror också det.

C: Det är liksom, det går inte att säga, ah jag vet inte. Utan det de säger måste man tro på.

J: Tro på.

C: Ja. Det är jättefarligt att inte göra det liksom.

J: Mm.

L: Ja, exakt. Ja så är det ju.

C: Ja.

L: Det är ju ett offer liksom.

(Radioplay 2019, 28 mars)

6.4. Den nya maskuliniteten

Avsnittet *Den internationella mansdagen* inleds med att Jonas, Lucas och Carl är överens om att de vill att machokulturen ska försvinna, vilket kan ses som ett erkännande att mäns maskulinitet är överskattad. På en manifest nivå kan således podcasten i stort ses som ett försök att dekonstruera maskulinitetsidealet, vilket är vad detta tema delvis synliggör.

C: Ja. Vi bekämpar!

J: Vi bekämpar machokulturen.

L: Ja men det gör vi ju, det gör vi ju faktiskt.

(Radioplay 2018, 22 november)

Någonting de återkommande kallar andra män för är ”gris” eller ”svin”, och dessa mäns beteenden benämns som ”grisiga”. Orden konnoterar till någonting smutsigt och genom att de benämner dessa män och deras beteenden som grisiga uppstår en strukturell motsättning. Beteenden som går emot dessa tillskrivs istället ett värde som rena. Vidare använder de orden på ett sätt som gör att definitionen av vad som är grisigt verkar allmängiltig, och någonting en som lyssnare förväntas förstå. Några exempel som påvisar detta är: ”[...] två polare satt och skulle vara fräcka mot varandra och berättade om en tjej de hade varit med, där liksom de pratade på ett grisigt sätt” (Radioplay 2018, 22 november), ”Det var ju samma med Martin Timell, där visste de ju att han var gris liksom” (Radioplay 2019, 28 mars) och ”man är lite full och såhär, då kan killar vara riktiga grisar” (Radioplay 2018, 22 november). För att förstå vad de definierar som grisigt behöver en se till vad de diskuterar efter att Carl ställer frågan ”Har ni nåt speciellt tillfälle eller situation som ni har varit med om där det har vart såhär typiskt grisigt?” (Radioplay 2018, 22 november). Svaren berör samtliga hur män behandlar andra män. Det är som svar på denna fråga Lucas berättar om de fem männen som inte tyckte att han var tillräckligt snygg för sin flickvän, vilket presenteras under temat *Män vs. kvinnor*, Carl redogör för hur han och de andra killarna i handbollslaget kissade på varandra i duschen och Jonas berättar om när han blev mobbad på jobbet av sina manliga kollegor. I följande exempel ämnar jag uppmärksamma deras övertygelse om att machokulturen är någonting dåligt och att kulturen präglas av ”svin” med ”svinigt beteende”. Exemplet präglas av en hög deontisk modalitet, det vill säga att de försöker påverka lyssnarna till att ”ta bort machokulturen” och till att ”sluta vara ett jävla svin”.

J: Men vad skulle vi kunna säga, vad ska man göra för att ta bort machokulturen då? Eller för att få det på bättringsvägen i alla fall. Hur ska man tänka liksom?

L: Sluta vara ett jävla svin om du nu är det.

(Radioplay 2018, 22 november)

En möjlig förklaring till varför Jonas, Lucas och Carl tillåts prata om andra män som grisar är för att de själva hamnar högt upp på den maskulina hierarkin. Övriga teman har bland annat påvisat att samtliga lever i heterosexuella relationer och har framgångsrika karriärer. Jonas ska dessutom bli pappa vilket stärker virilitetsidealet. Vad hade hänt om de hade varit kvinnor som pratade så om män? Eller om de var marginaliserade eller underordnade män? I dessa fall bygger de allianser med kvinnor och, vad vi ska se i nästkommande exempel, med marginaliserade män. Det kan tolkas som att den hegemoniska maskuliniteten utmanas i podcasten.

Att vara en svart man förknippas, enligt maskulinitetsteorin med marginaliserad maskulinitet. På grund av hudfärgen fräntas den svarta mannen makten som man (Connell 2005, s. 80–81). När Jonas ska berätta om instagraminlägget Alexander Karim skrivit kommer han först inte på namnet, och säger då ”Jag såg faktiskt en artikel igår om, jag kommer inte ihåg vad han heter, vad heter han skådespelaren? Han är väl med i Beck och sånt, mörkhyad, korthårig” (Radioplay 2019, 28 mars). Karim beskrivs således utifrån sin hudfärg, samtidigt som han, vilket vi har sett tidigare i analysen, blir hyllad för det han gör. Jonas, Lucas och Carl går alltså emot vithets-idealet genom att nämna hudfärgen och samtidigt framhäva och lyfta upp Karim. Samtidigt kan en diskutera huruvida det är relevant att nämna hudfärgen överhuvudtaget. Det är nog oavsett rimligt att utgå ifrån att de utgår från vithetsnormen, då de endast nämner hudfärgen när någon avviker från den.

Endast en annan gång i podcasten nämner de någons hudfärg, och även det när någon avviker från vithetsnormen. I nedan exempel de diskuterar de fallet om R Kelly. Han är en svart man, vilket då går i linje med teorin om marginaliserad maskulinitet. Svart maskulinitet förknippas med farliga, våldsamma män vilket därmed bidrar till att stärka det vita idealet (Connell 2005, s. 80–81). Att Jonas säger ”[...] han har ju verkligen låst in folk i källare och haft sex med dem, det är ju sjuka fall” (Radioplay 2019, 28 mars) kan tolkas som att de är övertygade om att R Kelly har gjort det han anklagas för i dokumentären. Ordkombinationen ”ju verkligen” bidrar till hög modalitet och därmed en påvisas den starka övertygelsen om att det är sant. Något som är intressant är att de svarta kvinnorna lyfts fram, får synas och framförallt blir betrodda. Därmed förändras genusmaktsordningen, då maskulinitet traditionellt sett alltid gått före femininitet oavsett vilken typ enligt den normativa maktbalansen. (Schippers 2007, s. 88).

C: [...] det har varit mycket snack om att det främst har varit mörkhyade tjejer som han har gett sig på liksom och utnyttjat, och mycket prat om att det har varit så för att det var ingen som lyssnade på dem liksom när de försökte berätta och-

J: Så de kunde inte berätta?

[...]

J: Men var det sexuella övergrepp och sånt?

C: Aa, ja ja, aa. Asså helt sjuka grejer.

J: Jävlar.

(Radioplay 2019, 28 mars)

7. Slutsatser och diskussion

Sammanfattningsvis kan en se att maskulinitet *kan* konstrueras diskursivt i podcasten genom språkanvändningen. Således möjliggör podcastformatet att olika maskulinitetskonstruktioner kommer till uttryck. Mer specifikt kan en se att podcasten reproducerar flera av de rådande hegemoniska maskulinitetsidealen genom sin framställning. Inom temat *Män vs. kvinnor* framställs det maskulina genuset på ett överordnat sätt och tillåts dominera över det feminina på flera plan, vilket är den stora skillnaden mellan hegemonisk maskulinitet och hegemonisk femininitet (Schippers 2007, s. 88). Således kan en se att podcasten reproducerar genusmaktsordningen. Temat påvisar dessutom hur podcasten förstärker stereotyper kring de båda genusen, framförallt i relation till föräldraskapet. Men det särskilt viktigaste maskulinitetsidealet som reproduceras i podcasten är kravet på en framgångsrik karriär, vilket temat *Inget är viktigare än karriären* belyser. Bland annat framställs det som ett misslyckande att vara arbetslös, det enda tänkbara alternativet som framhålls till att en man inte anmäler sexuella övergrepp är för att han då skulle riskera sin karriär och att ta ut pappaledighet beskrivs som ”gammalmodigt” (Radioplay 2018, 1 november). Vidare påvisar temat *Guys support guys* hur hierarkiska relationer mellan män från olika maskulinitetstyper skapas och upprätthålls. Genomgående i podcasten lyfter de framförallt framgångsrika män. Det här temat är dock det mest ambivalenta då de tre programledarna uttrycker sig olika, speciellt i fallet om Michael Jackson. Jonas påvisar ett misstroende mot de två män som säger sig ha blivit sexuellt utnyttjade av honom, medan Lucas och Carl tilldelar dem epitetet ”offer” vilket kan tolkas som det motsatta, det vill säga en tilltro.

Samtidigt utmanar podcasten den hegemoniska maskuliniteten, vilket framförallt temat *Den nya maskuliniteten* illustrerar. Främst syns detta genom att de förkastar machokulturen, och genom att de kallar andra män för ”grisar” och ”svin”. Inom temat ryms även en diskussion kring vithetsidealet och huruvida etniciteten spelar någon roll för konstruktionen av maskuliniteten. I de övriga teman syns det dessutom genom att de vågar tillskriva sig själva egenskaper som går emot hegemonin, som exempelvis när Lucas berättar om när han var lat och arbetslös.

Sammantaget kan dessa teman bidra till att utveckla maskulinitetsteorin, då resultatet påvisar hur de fyra redan etablerade maskulinitetstyperna inte fungerar för sig själva, utan minst ytterligare en typ bör adderas. Den maskulinitet podcasten representerar kan inte placeras inom någon av de fyra framtagna maskulinitetstyperna. Jonas, Lucas och Carl i sig själva uppfyller flera

av de hegemoniska idealen genom exempelvis heterosexualitet och framgångsrika karriärer, vilket framkommer språkligt i podcasten. Men samtidigt förkastar de idén om en hegemonisk maskulinitet. Då de vägrar acceptera den hegemoniska maskuliniteten som det mest åtråvärda kan de således ses som varken hegemoniskt eller delaktigt maskulina. De är inte heller underordnade, eftersom de ändå kan ses som ”fulländade män” genom sin heterosexualitet. Därför föreslår jag en femte maskulinitetstyp där de kan placeras, och säkert många med dem. Podcasten är ju i skrivande stund Sveriges näst största. Den är därigenom populär och når ut till en stor publik. Det gör att en kan anta att podcasten speglar vissa aspekter av hur maskulinitet konstrueras i samhället i stort idag. Mitt förslag är därmed en *avvisande maskulinitet*, där den typ av maskulinitet podcasten konstruerar kan placeras. Det vill säga män som befinner sig högt i maskulinitetshierarkin, men som är medvetna om det och vill arbeta för att störta hierarkin. Det är således den största skillnaden mellan den delaktiga och den avvisande maskuliniteten. Den delaktiga vill ta del av patriarkatets fördelar och vill således upprätthålla genusmaktsordningen, medan den avvisande förkastar patriarkatet och genusmaktsordningen. Samtidigt får den avvisande maskuliniteten ta del av fördelarna till följd av sin näst intill hegemoniska ställning.

Med det sagt är det rimligt att återgå till podcastformatet, och vilka begränsningar det medför. En begränsning är att vissa av mina tolkningar går utanför den faktiska textens gränser, och således är det rimligt att anta att allt inte kan konstrueras inom podcastformatet. Ett exempel på det är att jag tar in dokumentären *Älska mig för den jag är* i analysen. Även huruvida de reproducerar vithetsidealet eller inte är svårt att tolka genom podcastformatet, just eftersom kroppen inte syns. Men jag vill ändå argumentera för att vithetsidealet kan framkomma språkligt, exempelvis genom att de aldrig nämner när någon är vit. Däremot nämner de när någon har en annan hudfärg, och därmed avviker från normen. En annan begränsning är att de har andra kanaler som de verkar i, och det hade varit intressant att se hur de olika kanalerna samverkar. På en manifest nivå tillkännager de sitt anspråk att bekämpa machokulturen, vilket bör ses som en del av deras varumärke och därmed något som rimligtvis bör synas i deras andra kanaler också. Men samtidigt är podcasten, vilket analysen har påvisat, ett ställe där de reproducerar maskulinitetsideal. Detta skapar en intressant paradox. Visserligen kan deras reproduktion av olika maskulinitetsideal inte ses som överdriven, utan de är snarare macho på ett mer subtilt sätt. De sätter män framför kvinnor, de bortförklarar att kvinnor känner sig objektifierade och de ser upp till män med framgångsrika karriärer. Därmed klingar inte deras anspråk med vad de faktiskt uttrycker, även om anspråket är en viktig del i den maskulinitet podcasten representerar.

Podcastformatet har alltså visat sig möjliggöra att maskulinitetskonstruktioner kan komma till uttryck, men en begränsning med formatet i relation till studiens empiriska material är att programledarna har flera kanaler där de syns, och podcasten kanske endast bör ses som en förlängning av dessa kanaler. Det är dessutom något som verkar vara vanligt förekommande bland flera av de podcasts som placerar sig högt på listan över dagens populäraste (Poddindex 2019a). Således kan vidare forskning förslagsvis integrera ett intertextuellt perspektiv för att se hur makthavare i sociala medier utmanar eller reproducerar samhällsnormer i sina podcasts, i samklang med sina övriga kanaler. Till sist vill jag även poängtera att denna studie förmodligen hade fördjupats om det teoretiska ramverket hade utvidgats med intersektionalitet. En stor del av analysen belyser hur programledarna diskuterar män tillhörande olika samhällsklasser utifrån deras hudfärg. Därför vill jag argumentera för att vidare forskning om maskulinitetskonstruktioner bör integrera det intersektionella perspektivet.

8. Referenser

- Acast. (u.å.). *Mellan himmel och jord*. <https://play.acast.com/s/mellanhimmelochjord> [hämtad 2019-12-04]
- Berry, R. (2015). A Golden Age of Podcasting? Evaluating *Serial* in the Context of Podcast Histories. *Journal of Radio & Audio Media*. Vol. 22(2): s. 170–178.
- Berry, R. (2018). ”’Just because you play a guitar and are from Nashville doesn’t mean you are a country singer’: The emergence of medium identities in podcasting” i Neil Fox, Dario Llinares & Richard Berry (red.). *Podcasting*. Cham: Palgrave Macmillan, s. 15–33.
- Bolden, B., & Nahachewsky, J. (2015). Podcast creation as transformative music engagement. *Music Education Research*. Vol. 17(1): s. 17–33.
- Boling, K., & Hull, K. (2018). *Undisclosed Information-Serial Is My Favorite Murder*: Examining Motivations in the True Crime Podcast Audience. *Journal of Radio & Audio Media*. Vol. 25(1): s. 92–108.
- Bottomley, A. (2015). Podcasting: A Decade in the Life of a ”New” Audio Medium: Introduction. *Journal of Radio & Audio Media*. Vol. 22(2): s. 164–169.
- Cohan, S., & Hark, I. (1993). ”Introduction” i Steven Cohan & Ina Rae Hark (red.). *Screening the Male – Exploring Masculinities in Hollywood Cinema*. London: Routledge, s. 1–8.
- Connell, R. (2005). *Masculinities*. 2 uppl. Cambridge: Polity Press.
- Dagens Media. (2019). *Här är vinnarna av Gulddörat*. 19 september 2019. <https://www.dagensmedia.se/medier/radio-podd/har-ar-vinnarna-av-guldorat/> [hämtad 2019-11-21]

- Fagerström, L., & Nilson, M. (2008). *Genus, medier och masskultur*. Malmö: Gleerups.
- Fairclough, N. (2010). *Critical Discourse Analysis*. London: Longman.
- Frick, H. (2019). JLC byter poddplattform. *Dagens Media*. 8 maj 2019. <https://www.dagensmedia.se/medier/radio-podd/jlc-byter-poddplattform/> [hämtad 2019-12-04]
- Ganetz, H. (2015). "Musik, maskulinitet och rädslan för flickor: Om talang-realities i svensk television" i Anja Hirdman & Madeleine Kleberg (red.). *Mediers känsla för kön. Feministisk medieforskning*. Göteborg: Nordicom, s. 139–153.
- Golderman, G., & Connolly, B. (2007). Infiltrating NetGen Cyberculture. *The Serials Librarian*. Vol. 53(3): s. 165–182.
- Heise, N. (2014). On the shoulders of giants? How audio podcasters adopt, transform and reinvent radio storytelling. *Transnational Radio Stories*. DOI: 10.13140/RG.2.1.4930.4089
- Herz, M., & Johansson, T. (2011). *Maskuliniteter – kritik, tendenser, trender*. Malmö: Liber.
- Hirdman, A. (2002). *Tilltalande bilder: genus, sexualitet och publiksyn i Veckorevyn och Fib-aktuell*. Stockholm: Bokförlaget Atlas.
- Hirdman, A. (2008). *Den ensamma fallosen: mediala bilder, pornografi och kön*. Stockholm: Bokförlaget Atlas.
- Hirdman, Y. (2001). *Genus – om det stabila föränderliga former*. Malmö: Liber.
- Hirdman, Y. (2004). Genussystemet – reflexioner kring kvinnors sociala underordning. *Kvinnovetenskaplig Tidskrift*. Vol. 9(3): s. 49–63.
- Jarlbro, G. (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Jefferson, G. (1985). "An Exercise in the Transcription and Analysis of Laughter" i Teun A. van Dijk (red.). *Handbook of Discourse Analysis*. London: Academic Press, s. 25–34.
- Jefferson, G. (2004). "Glossary of transcript symbols with an introduction" i Gene H. Lerner (red.). *Conversation Analysis: Studies from the first generation*. Amsterdam: John Benjamins, s. 13–31.
- Machin, D., & Mayr, A. (2012). *How to do critical discourse analysis: A multimodal introduction*. London: SAGE.
- MacKinnon, K. (2003). *Representing men: Maleness and masculinity in the media*. London: Arnold.
- Medieakademien. (2019). *Maktbarometern 2019*. [Rapport]. 27 september 2019. https://medieakademien.se/wp-content/uploads/2019/09/Maktbarometern_2019.pdf [hämtad 2019-12-04] Göteborg: Medieakademien.
- Moss, M. (2012). *The media and the models of masculinity*. Lanham: Lexington Books.
- Mulvey, L. (1975). Visual Pleasure and Narrative Cinema. *Screen*. Vol. 16(3): s. 6–18.

- Poddindex. (2019a). *Vecka 51*. <https://www.poddindex.se/podcasts> [hämtad 2019-12-25]
- Poddindex. (2019b). *Mellan himmel och jord*. <https://www.poddindex.se/podcasts/990> [hämtad 2019-12-04]
- Radioplay (Producent). (2018, 1 november). *18. Jonas ska bli pappa*. [Poddsändning] <https://www.radioplay.se/podcast/mellan-himmel-och-jord?episode-id=38653> [hämtad 2019-12-06]
- Radioplay (Producent). (2018, 22 november). *21. Den internationella mansdagen*. [Poddsändning] <https://www.radioplay.se/podcast/mellan-himmel-och-jord?episode-id=38816> [hämtad 2019-12-06]
- Radioplay (Producent). (2019, 28 mars). *38. Nu får det vara nog* [Poddsändning] <https://www.radioplay.se/podcast/mellan-himmel-och-jord?episode-id=39721> [hämtad 2019-12-06]
- Schippers, M. (2007). Recovering the feminine other: Masculinity, femininity, and gender hegemony. *Theory and Society*, Vol. 36(1): s. 85–102.
- Sharon, T., & John, N. (2019). Imagining an ideal podcast listener. *Popular Communication*. Vol. 17(4): s. 333–347.
- Svenska Ord. (2009). *Macho*. <https://svenska.se/so/?sok=macho&pz=4> [hämtad 2019-12-05]
- Svenskarna och Internet. (2019). *Svenskarna och Internet 2019*. [Rapport]. 15 oktober 2019. <https://svenskarnaochinternet.se/rapporter/svenskarna-och-internet-2019/> [hämtad 2019-10-19] Stockholm: Internetstiftelsen.
- van Dijk, T. (2015). "Critical Discourse Analysis" i Deborah Schiffrin, Deborah Tannen & Heidi E. Hamilton (red.). *The Handbook of Discourse Analysis*. 2 uppl. Hoboken: John Wiley & Sons, s. 466–485.
- Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. (Sven-Erik Torhell övers.). Lund: Studentlitteratur.
- Youtube. (u.å.). *JLC: Om*. <https://www.youtube.com/channel/UC6WAeYfHfNgaf9DNg5OAdKQ/about> [hämtad 2019-12-27]
- Østbye, H., Knapskog, K., Helland, K., & Larsen, L O. (2004). *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber.